

Izhaja ob 4 zjutraj.
Štano celoletno . . . 180 K
mesečno . . . 15
za zasled. ozemlja 300
za tuzemstvo . . . 40
Oglasi za vsak mm vršine
stolpca (38 mm) 2 K
mali oglasi do 30 mm
stolpca (38 mm) 1.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko.

Uredništvo:
Miklošičeva cesta št. 16/2
Telefon št. 72
Upravištvo:
Sodna ulica št. 6
Telefon št. 38
Račun kr. p. št. ček. urada
št. 11.812

Ljubljana, 24. februarja.

Za državno enofno šolo.

Jutri pride v Ljubljano novi deželni predsednik dr. Viljem Baltič. Po daljšem »interregnu« dobil naša pokrajina zopet svojega definitivnega upravitelja. Imenovanje dr. Baltiča zaključuje važno dobo našega domačega političnega življenja.

Od prevrata sem smo imeli politične predsednike. V prvih mesecih našega novega nacionalnega življenja je bilo potrebno, da so stranke vložile vso svojo avtoriteto v vodstvo upravnih poslov in takratna »koncentracijska Narodna vlada« je bila po sebi umevna posledica odgovornosti, ki so jo politične stranke prevzele, kakor je bil po objavi ujedinjenja samo po sebi umeven koncentracijski kabinet. Takozvana politična koncentracija pa je vedno in povsod le izjemno sredstvo, ki se naglo iztroši in se sme uporabljati le s skrajno štedljivostjo.

Se predno je politika v državi krenila v normalni tir, se je naša domača koncentracija razbila in deželna uprava je krenila na strankarska pota. Nastala je anomalija, da so v pokrajinski vladi bile pogosto mero-dajne drugačne politične smernice, nego v splošni državni upravi. To je šlo celo tako daleč, da je poleti 1919, ko je prevzelo vlado demokratično-socialistično ministrstvo, izgledalo, da bodo klerikalci ustvarili nekako uporniško pokrajinsko vlado. S tem je bila dosedanja metoda pokrajinske uprave pritrjana na rob absurda: v splošni smeri je manjkalo samo še to, da se vsaka pokrajina upravlja po drugih načelih nego celokupna država. Pozneje so sledili pokrajinski predsedniki sestavam ministrskega kabineta. Demokratiška stranka si sme šteti v čast, da je prva spoznala, da treba vodstvo pokrajinske uprave osvoboditi od fluktujočega vpliva strankarskih bojev. Dovolj je, da menjamo svoje kabinete kakor klobuke. Ko so se lansko leto vršila pogajanja za koncentracijski kabinet, smo demokrati postavili zahtevo, da se šefov pokrajinskih uprav ne vzame iz vrst strankarskih politikov. Nismo bili slepi za dejstvo, da pokrajinske uprave še ne morejo pogrešati izkustva političnih moč, toda načelniki pokrajinske uprave naj bi tvorili trajno in trdno točko v menjajočih se situacijah in izjednačevali težkoče, ki so posledice potrebnega sodelovanja aktivnih politikov pri deželni upravi. Klerikalna taktika je takrat to dobro misel upropastila. Šele letos, ko je prišlo do novega grupiranja v Beogradu smo mogli svoj stari načrt uresničiti. Provizorij z gospodom Pitamicem je dokazal, kako pametna in za uspešno delovanje uprave koristna je bila ta misel.

Ko je po volitvah prišlo do sestave demokratično-radikalnega kabineta bi bilo naši stranki lahko se vrniti k sistemu strankarske pokrajinske uprave. Ne izdamo nikake tajnosti, ako povemo, da bi bil danes demokratiški politik predsednik deželne vlade, ako bi bili strankarski uspeh cenili višje nego načelo, katero smo spoznali za pravo. Zato sledi začasnemu vodji pred-sedstva definitivni predsednik, uradnik, ki ni stranka, ni vdinjen ne eni ne drugi politični skupini in bo svojo veliko nalogo lahko vršil v popolni neodvisnosti od dnevnih politike, pa zato s tem večjo vlogo in — upajmo — tem večjim splošnim uspehom. Dr. Baltiča poznaajo vsi politični krogi kot enega najodličnejših uradnikov naše države. Njegovo imenovanje so pozdravili z zadoščenjem demokrati, kakor socialisti in kmetje. Klerikalci so ga napadli in obla-ti, kakor to storijo z vsakim človekom, ki jim slepo ne služi, toda mi vemo, da v srcu priznavajo sposobnost, lojalnost in vestnost novega de-

Beograd, 24. febr. (Izv.) Danes pooldne se je vršila seja redakcijskega komiteja zaradi stilizacije člena 16 ustave, ki obravnava šolsko vprašanje. Udeležili so se je demokrati, radikalci, socialni demokrati, muslimani in zemljoradniki. Po štiriurni razpravi je prišlo do izenačenja stališč vseh strank in se bo glasil člen 16 ustave o šolstvu nekvarno nadaljnjim še mogočim izpremembam takole: Znanost in umetnost sta svobodni in uživata zaščito in podporo države. Univerzitetni pouk je svoboden. Pouk je državni v vsej državi in počiva v vsej državi na eni in isti osnovi, ki se prilagaja razmeram, katerim je namčenjen. Vse šole morajo dati moravno vzgojo in razvijati državljansko zavest v duhu narodnega edinstva in verske strpnosti. Osnovni pouk je splošen in obvezen. Verski pouk v osnovnih šolah je fakultativen, razdeljen po veroizpovedih in v soglasju z verskimi načeli.

Strokovne šole se ustanovljajo po potrebah in poklicih. Državni pouk se daje brez vpisnine, šolnine in drugih taks.

Dopuščati se morejo tudi privatne šole razven ljudskih in učiteljskih pod pogoji, katere predpiše poseben zakon. Izobraževalni zavodi brez razlike so pod državnim nadzorstvom.

Državljanom druge rase in jezika se dajo ljudske šole v materinem jeziku pod pogoji, ki jih predpiše zakon. Vprašanje drugih šol za te razsi-sine se bo rešilo s posebnim zakonom.

Jutri dopoldne se bo glasovalo o tem predlogu, ki ga bo v imenu sporazumljenih strank predložil Avramović, kateri v imenu svoje stranke absolutno zahteva, da se ne dovoli privatnih ljudskih šol. V imenu vlade bo minister pravde kot zastopnik ministra za konstituantno izjavil, da se tudi Arnavtom prizna popolna enakopravnost.

Zbližanje med Poljsko in Češko.

PRAGA, 24. febr. (Izv.) Bivši minister poslanec dr. Švehla, eden od vodilnih mož češke politike, je večeraj odpotoval v Varšavo. Glasilo a-grarne stranke »Venkov« zatrjuje, da politične kombinacije nekaterih listov o tem potovanju niso točne. Dr. Švehla da v Varšavi ne bo razpravljaj s poljskim min. predsednikom Wito-šom o aktualnih političnih vprašanjih temveč da bo le nadaljeval razpravo o poljedelskih zadevah, o katerih raz-pravlja oba agrarna voditelja že od leta 1918. K temu je dodati, da se v Varšavi že dalj časa mudi delegacija

želnega šefa »Slovenec« piše laž, gospod Jan govori resnico.

Kar se nas tiče, izjavljamo, da nas bo novi deželni predsednik v vsaki stvari, ki je v korist ljudstvu, naro-du in državi imel na svoji strani.

Priznati moramo, da prevzame de-želno upravo iz rok mož, ki je proti svoji volji iztrgan iz ljubljanskega po-klica, posvetil vodstvu deželne upra-ve toliko vne in toliko resničnega takta, da je novemu deželnemu pred-sedniku znatno uglažil pot. Gospod Pitamic se vrača na svojo univerzo. Vlada mu je izkazal svoje posebno priznanje z visokim redom. Sploš-no odobravanje, s katerim je najšir-ša javnost sprejela vest o odklona-nju odstopivšega vodje deželnega predsedništva, je g. Pitamicu naj-lepši dokaz, da je njegovo delovanje bilo dobro in koristno.

Novega deželnega predsednika po-zdravljamo v trdnem prepričanju, da bo vodil našo upravo v pravih na-rodni in državi.

Beograd, 24. februarja. (Izv.) Posla-nec dr. Žerjav je predlagal glede čle-na 16 sledeče besedilo:

»Znanost in umetnost sta svobodni in uživata zaščito in podporo države. Enako je svoboden univerzitetni pouk. Izobrazba je stvar države. Osnovni šolski pouk je splošen, brezplačen in obvezen v državnih šolah. Verski pouk se daje deci v osnovnih šolah; v kolikor se ne protivijo roditelji ali varuh. Verouk se daje otrokom deljeno po veroizpovedi, soglasno z njihovimi ver-skimi načeli.«

Svoj predlog utemeljuje tako-le:

Prvi stavek se nahaja v ustavih vseh držav. Novo je, da se tudi umetnost kot potreba narodnega življenja sprej-me v državni program. Drugi stavek določa kompetenco države glede vse narodne šole. Šola mora popraviti, kar je ned nami zagrešila stoletna zgo-dovina. To je potrebno radi kulturnih in plemenitih razlik v narodu. S tem pa ni rečeno, da se razlike ne bodo uveze-levale, ker je jasno, da moramo nadalje-vati od točke, kjer se danes nahajajo. Državna šola nam daje garancijo, da se bo vršil pouk v vsej državi po temeljnem načrtu in v istem duhu. Usta-va predvideva tudi možnost privatnih šol, ki se pa morejo dovoljevati le pod pogoji, ki jih predvideva zakon. Na-čelno mora veljati, da deca pohaja v državne šole.

Treba je rešiti vprašanje, kje se daj daje verski pouk. Mi smo se v na-sprolju z željo, da se verski pouk vrši samo izven šole, odločili za to, da se v državnih osnovnih šolah poučuje tu-di verouk. Čim smo prevzeli to načelo, treba s stališča verske svobode troje garancij: 1.) da se verouk vrši delje-no po veroizpovedi; 2.) da se daje v soglasju z verskimi načeli dotične ve-roizpovedi; 3.) ako roditelji ne za-upajo verskemu pouku v šoli, da more-jó prevzeti to brigo sami.

Ako tako po načelu verske strpnosti vredimo šolsko vprašanje, smo gotovi, da se s tem najbolj izognemo verskim borbam. Državne oblasti morejo dopu-stiti tudi zasebne šole pod pogoji, ki jih predpiše zakon. Vse ustanove za izobrazbo brez razlike morajo biti pod državnim nadzorstvom.

českih agrarcev, ki študira poljske poljedelske prilike ter je navezava oz-ke stike z voditelji poljskih poljedel-cev. Švehlovo potovanje je formalno v zvezi s temi agrarnimi konferenca-mi, gre pa v prvi vrsti za nadalje-vanje razgovorov, ki so se v Parizu vršili med češkim zunanjim ministrom Benešom in poljskim Sapieho. Izgle-da, da predlagajo Poljaki težišče svo-je orientacije od Odra na vzhod in da nastaja konkretno zблиževanje med obema državama za enkrat vsaj v go-tovih vprašanjih.

Omejitev priseljevanja v Ameriko.

Newyork, 23. februarja. Posredni od-sek poslanske zbornice in senata je sprejel zakon o omejitvi doselejevanja v Ameriko. Po novem zakonu bo po 1. aprilu tek. leta dovoljeno doselejeva-nje v Ameriko le 3 odstotkom ljudi ene narodnosti od celokupnega števila naseljenecv one iste narodnosti iz leta 1910.

Bruselj, 24. februarja. Ameriška vla-da je obvestila belgijsko vlado, da je odpoklicala svojo vojsko od Rene.

Praga, 24. februarja. (Izv.) »Narodni Politika« javlja, da je bila zopet cela vrsta županov obsojena na zapor-ne kazni na Moravskem radi prire-ditve privatnega ljudskega štetja.

Praga, 24. februarja. (Izv.) »Na-rodni Listy« javljajo, da je bil razgla-šen nad Krumpahom preki sod.

Praga, 24. februarja. (Izv.) Čeho-slovaško - romunska pogajanja za gospodarsko pogodbo so se večeraj kon-čala z ugodnim uspehom.

Plebiscit v Avstriji za Nemčijo.

Dunaj, 24. februarja. (Izv.) Načelni-ki vseh strank na Tirolskem so danes soglasno sklenili, da predložijo v prvi seji tirolskega deželnega zbora, ki se s-ride v soboto, predlog, da naj s vrši dne 24. aprila t. l. v krogovini Tirolski ljudsko glasovanje o pripojitvi Tirol-ske Nemčiji. Istočasno so načelniki po-zvali vse politične stranke na Salzbur-gskem in Zgornjem Avstrijskem, da naj sklenejo enake resolucije in izvedo na isti dan ljudsko glasovanje.

Finsko-ruska zveza.

Kopenhagen, 23. februarja. Tukaj-šnje japonsko poslanstvo je dobilo od japonske vojne misije v Revalu poro-čilo, da je finska vlada sklenila s so-vjetsko vlado defenzivno vojno konven-cijo, ki obvezuje obe državi za skupen nastop proti sovražniku, ki bi napadli meje ene ali druge države.

Vprašanje luke Baroš odstavljeno z dnevnega reda.

Rim, 24. febr. (Izv.) V današnji se-ji je smislu sklepa parlamentarne skupine »Rinnovamento« stavljal posl. Gasparotto na vlado interpelacijo s zahtevo, da naj odredi dan, ko bo vlada dala svojo izjavo o odnošajih med Italijo in svobodno reško drža-vo in o vprašanju luke Baroš. Gio-litti je nato izjavil, da na to vpraša-nje ne more odgovoriti, ker je mi-nister za zunanje zadeve odsoten. Zetja vlade pa je, da se to vpraša-nje sedaj ne razpravlja, temveč bo vlada o celi zadevi podala svojo iz-javo, ko se bo razpravljala zunanja politika. Po izjavi predsednika vlade se je vnela o vprašanju obširna de-bata. Poslanci skupine »Rinnovamen-to« so ostro napadli vlado, zaradi njene neodkritosti. V imenu so-cialistov je izjavil Treves, da se bo socialisti vzdržali glasovanja. Od-govarjal je še Giolitti, ki je izjavil poslancem »Obnove«, da je njih po-stopanje v sedanjih razmerah nepa-trijotično. Vlada smatra sedanjí čas kot neprimeren za razpravo o med-narodnih vprašanjih, zato odklanja za sedaj vsako izjavo. Nato je posla-nec Gasparotto stavljal predlog, v ka-terem poziva vlado, da naj se obveže, da bo v parlamentu dala izjavo o luki Baroš in Delti že pred veliko-nočnimi počitnicami. Tudi ta pred-log je Giolitti v imenu vlade zavrnil. Rapalloso pogodbo sta odobrila zbornica in senat, odobrila jo je na-rod, a ako bi vlada pristala na vlo-ženi predlog, pregrešila bi se proti vsem obvezam, ki jih je prevzela vla-da s to pogodbo. Nato se je glasova-lo. Predlog Gasparotta je bil odklonjen z 199 proti 48 glasovi, 52 poslancev se je vzdržalo glasovanja.

Nemiri v Rovinju.

Trst, 24. februarja. (Izv.) Včeraj je prišlo v Rovinju do krvavega spopada med socialisti in fašisti. Socialisti so imel popoldne na Velikem trgu shod. Prišla je velika skupina fašistov in njih vodja je izjavil, da Rovinžani ne puste proslavljati v svojem mestu boljševiških idej. Prišlo je takoj do pre-tepa, socialisti so začeli streljati, fašisti so jim odgovorili z revolverji. Ka-rabinjeri so z veliko muko razdvojili pretepače. V spopadu je bil ubit en so-cijalist, število več ali manj ranjenih je pa na obeh straneh veliko.

Reka, 24. februarja. (Izv.) Osobje tukajšnjega poštnega in brzojavnega ravnanstva je stopilo v štrajk, ker je rektor za pošte odpustil iz službe ne-kaj uradnikov in uradnic. Uradništvo zahteva, da se odpušteni uradniki sprejmejo v službo.

Praga, 24. februarja. (Izv.) Uradno se javlja, da je čehoslovaško železniško ministrstvo protestiralo na Dunaju radi ustavitve brzovlaka Praga-Trst-Beograd.

Razmejitve z Italijo.

Beograd, 24. februarja. Iz Ljubljane poročajo, da je komisija za razmejitve prišla svoje delo brez zaprek. Do se-daj je odloženo, da se otoka Krk in Rab predata našim oblastem še ta leten.

Beograd, 24. februarja. (Izv.) Jutri po-tuje v Split komisija za odreditev meje v Dalmaciji. Delegati te komisi-je so: pukovnik Milojević, Nježić in fregatni kapitan N. Stanković.

Politični položaj.

Beograd, 24. februarja. (Izv.) Parla-mentarni položaj se je danes vled skupnih posvetovanj demokratov, radi-kalcev in mulimanov razvil zopet na boljše. Upati je, da se tudi za agrarno vprašanje najde splošno sprejemljiva solucija na temelju načela, da se za kmečka zemljišča ne plača odškodni-na, pač pa da razlaščenim begom ne-kaj podpore; dalje da se za odvzeto be-govsko zemljo da odškodnina, v kol-i-kor revizija ne dokaže, da je bila zem-lja svoj čas pridobljena nasilnim po-tom.

Beograd, 24. februarja. (Izv.) Za danes napovedana konferenca med Pašićem in zemljoradniki se ni vršila, pač pa je posl. Lazić obiskal Pašića in se z njim pogovarjal nad eno uro. Kakor izgleda, so zemljoradniki pri-pravljeni še na popuščanja in bodo po-gajanja dovedla do uspeha.

Beograd, 24. februarja. (Izv.) Zem-ljoradniški klub je sklical plenarno sejo za torok 1. marca. Na tej seji za-vzame klub definitivno stališče glede vstopa v vlado.

Beograd, 24. februarja. (Izv.) V no-delež, dne 27. februarja bo plenarna seja muslimanskega kluba. Na seji bodo na zahtevo ministrskega predse-dnika Pašića formulirane zahteve mu-slimanskega kluba za vstop v vlado.

Beograd, 24. februarja. (Izv.) V parlamentarnih krogih se trdi, da člen 14. (o tiskovni svobodi) ne more biti sprejet, ker niso bile vse grupe do-volj obveščene. Zemljoradniški klub se je odločil, da v plenumu zahteva izmeno tega člena, da se posebno označi samo osebna odgovornost.

Konec loretskega žu-deža.

Loreto, 24. februarja. Požar je po-polnoma uničil znano baziliko v Lo-reto, kjer se je nahajala tudi znana Marijina hišica, katero so po legendi angelji prenesli iz Nazareta najprej na Trsat, potem v Loreto. Zgorela je ta Marijina hišica, kakor tudi vsi dra-goceni darovi, ki jih je nanosil pobo-žen svet od vseh strani. Samo vred-nost teh darov, ki so popo-noma uni-čeni, se cení nad 12 milijonov lir. Kako je nastal požar, se ni moglo ugo-toviti. Škoda še ni procenjena. Prebi-valstvo, ki je živelo od lahkovernih ro-marjev, je obupano.

Turki pred londonsko konferenco.

Pariz, 24. februarja. (Izv.) Mafin poroča iz Londona, da sta se obe turš-ki odposlanstvi večeraj sporazumeli. Beki Semir Bei bo najbrž končno pre-vel vodstvo. Skupni memorandum, ki bo najbrž jutri predložen konferenci, vsebuje sledeče zahteve: Izpraznitve Sicilije po Francozih in Smirne po Gr-kih; vzpostavitev turške suverenitete v nvturaliziranih krajih ob morskih ozi-nah; premaknitev evropske meje do linije Enos - Midia, razveljavljenje stroge francoske kontrole. O Armeniji, katere bostoj kemalisti enosilno taje, ni seveda nobene besede. Program je jasen: izpremenitev poraza v zmago. Vsi angleški listi imenujejo te zahteve kratkomočno za nesprejemljive.

Beograd, 24. februarja. (Izv.) Kon-tem tega tedna bodo Francozi izvršili predajo vojaških in mornariških usta-nov v Boki Kotorski (zročitev arzena-la, radio-stacije itd.). Za komandanta Boke Kotorske bo imenovan eden višjih mornariških častnikov, ki je sedaj pri-čeljen vojnemu mornariškemu oddel-ku v Zemunu.

Beograd, 24. februarja. (Izv.) Danes popoldne ob tri četrt na 6. uro je bil naš poslanik v Rimu, Antonijević, na dvoru, kjer se je mudil nad eno uro.

Italija in Jugoslavija.

Italijanski poslanik v Beogradu Gaetan Manzoni je dal dopisno beograjske »Samouprave« sledečo izjavo o odnosih med Jugoslavijo in Italijo:

»Italija je absolutno nasprotna kaniškoli restavraciji Habsburžanov, bo v vsakem slučaju na strani tih, ki bi hoteli preprečiti njih vrtetv.

Kar se tiče evakuacije krajev, ki so s rapalski pogodbi pripadli Jugoslaviji, bo Italija izvršila izpraznitev, ko bo to mogoče. Kakor znano so se sestali v Ljubljani naši in naši delegati, da uredi vsa obmejna pranja. Otokov Krka in Raba do nes še nismo mogli izprazniti, ker o tam razmere še neurejene.

V reškem vprašanju je Italija vana na določbe rapalske pogodbe, o kateri se hočemo dosledno ravnan. Samo rapalska pogodba more biti Italiji merilo, po kojem bomo upravljali svoje odnose s samostojno republiko, pri kateri je Italija imenovala že svojega zastopnika, kakor pri vseh drugih samostojnih državah.

Naša želja je, da kar najprej prešiduramo in na prijateljski način rešimo vprašanje o trgovskih odnosih med obema državama. Naš namen je, da naj bodo ti odnosi kar najboljši in najvrstejši. Italija nima nobenih egoističnih namenov. Ona hoče sporazumnega dela in sporazumnih interesov. Vi nam morete dati žita, živine, lesa in rud, a mi vam damo svoje industrijske produkte,

posebno tekstilne in mašinske. Prepričan sem, da bo prišlo do sporazuma, ker smo geografski kot ekonomski navezani drug na drugega.

O razmerju med Češkoslovaško in Italijo z ozirom na jugoslovanske interese se je izjavil Manzoni:

»Jugoslavija in Češkoslovaška sta danes močna zaveznika, toda tudi mi imamo interese, da pridemo v kar najboljše odnose s Češkoslovaško. Logično je, da so naši interesi skupni. Kar se tiče italijansko-češkoslovaške zbornice v Trstu, jaz ne vidim v tem nobene nevarnosti za Jugoslavijo. Tržaška trgovska zbornica ima nalogo, regulirati trgovske odnose med Italijo in Češkoslovaško in vzajemno izmeniti naših produktov. Vsa ta izmena se bo vršila preko Jugoslavije, kar bo povečalo promet na jugoslovanskih progah, a promet povečava blagostanje vsake države.

Moje prepričanje je, da bodo kmalu prenehali medsebojni napadi, ki se pojavljajo v zadnjih časih na obeh straneh in verujem v misijo naših trgovin, naših znanosti in umetnosti. Naše prijateljstvo ne bo samo diplomatsko-uradno, prijateljstvo dveh vlad, naše prijateljstvo mora postati prijateljstvo dveh narodov.

Zgodovina nas je vedno približevala. Vaši sovražniki so bili tudi naši sovražniki Italije. Sedaj, ko sta oba naroda svobodna, naša bosta gotovo moralne in materialne razloge, da delujeta skupno za mir in napredek.

nega večera je tako: I. del. A. P. Čehova inocenirane povesti: 1.) Dobri konci, izvajata E. P. Skulakaj in M. M. Tarhanov. 2.) Pozabil, izvajata V. I. Vasiljev in N. A. Pavlov. 3.) Kirurgija, izvajata M. O. Massalitinov in M. M. Tarhanov. II. del. 1.) A. P. Čehov: Povest gospoda N. N., izvajata O. L. Čehova. 2.) Manpassantes: Pristan, inocenirana povest, izvajata V. G. Orlova in P. A. Bakštejev. 3.) Leonid Andrejev: Anathema. Prolog, izvajata V. I. Kačalov. III. del. 1.) London: Nenravna ženska, inocenirana povest, izvajata V. G. Orlova in I. N. Bersenjev. 2.) Ibsen: Brand monolog, izvajata V. I. Kačalov. — Zasedba Gorkoga drame »Na dne« je, kakor smo že poročali skoraj popolnoma moskovska. Igrajo: Kostiljova — Pavlov, Vasiliso — Greč, Nataša — Orlova, Medvedjeva — Komisarov, Vasko Pepla — Bakštejev, Klešča — Bersenjev, Ano — Litovceva, Nastjo — Čehova, Kvašnjo — Skulakaj, Bubnova — Sarov, Satina — Massalitinov, Akterja — Aleksandrov, Barona — Kačalov, Luko — Tarhanov, Aljoško — Vasiljev, Gušavca — Orlov, Tatarina — Astarov. Vstopnice za oba večera se dobe

pri dnevnih in večernih Magajni v opernem gledališču.

— Otroški oder v Ormolu. Iz Ormolu nam poročajo: Dne 20. t. m. so se zopet oglašili naši malčki na odru. Na sporedu je bilo petje, deklamacije, prizor »Zamorčke in igra v štirih dejanjih »Pelka« (prirenila M. Gregorčičeva). Igrali so prav dobro. Zlasti dobro je uspela Zupancičeva »Ciciban poslušaj očetovo uro: morali so jo ponoviti. Saj pa tudi, kakor malokdo, Zupancič pozna otroško dušo.

»Pelko« in »Zamorčke« so igrali z vne- mo in umevanjem. Prireditelj je našel mnogo priznanja. Vsa hvala gre g. J. Strubelj in gđ. Gostiševi za njih trud. Naj bi nas kmalu zopet razveselila! — A. Č. — Srednja kmetijska šola v Mariboru. Kmetijsko ministrstvo je sklenilo, da ustanovi v Mariboru srednjo kmetijsko šolo. Priprave za otvoritev šole se prične v kratkem, čim bo odobren potreben kredit.

— Merskovskij v Jugoslaviji. Znani ruski pisatelj Merskovskij, ki živi sedaj v Parizu, pride prihodno pomlad v Zagreb, kjer bo priredil nekoliko predavanj. Odlični ruski pisatelj ostane več mesecev v Jugoslaviji, da prouči naše politične in kulturne razmere.

Domače vesti.

Ljubljana, 24. februarja.

* MINISTER KUKOVEC je na potu v Pariz in London danes popoldne z orijent-ekspresom pasiral Ljubljano v spremstvu šefa svoje pisarne insp. dr. Lazareviča. Na kolodvoru sta ga pozdravila poveljnik Ribnikar v imenu deželne vlade in načelnik oddelka za trgovino in industrijo min. svetnik Maru.

* PREDSEDNIK DR. VLADE za Slovenijo dr. Baltić je bil danes sprejet od min. predsednika Pašića ter se je z večernim brzovlakom odpeljal v Ljubljano.

* ZASTOPSTVO NAŠEGA MINISTRTVA TRGOVINE NA PRAŠKEM VELETROGU. Ministr za trgovino in industrijo dr. Kukovec je pooblastil ministra na razp. dr. Alberta Kramerja in šefa oddelka ministrtva za trgovino in industrijo v Ljubljani min. svetnika dr. Rudolfa Marna, da ga zastopata ob prihodni prireditvi mednarodnega veletrga v Pragi.

* SPREJEM V SLUŽBO POLITIČNE UPRAVE. Absolvirana pravnik dr. Fran Penko in Vladimir Suša sta spreja v pripravljeno službo politične uprave deželne vlade za Slovenijo ter dodeljena prvi v službovanje okrajnemu glavarstvu v Krškem, drugi pa v službovanje k poverjenstvu za notranje zadeve.

* OD NAŠE SEVERNE MEJE. Nad Marbekom se nahaja čisto slovenska vas Kaplja, katere prebivalci živijo zadnji čas v veliki razburjenosti, ker Nemci zatrjujejo, da pride vas pod Avstrijo. To razburjenje se je še povečalo, ko je prišel v vas nek zemljevid Jugoslavije, izdelan po dr. Mandiču v Sarajevu in po katerem se nahaja vas Kaplja resnično v Avstriji. Dolžnost merodajnih činitelj bi bila, da razburjeno ljudstvo pomirijo z uradnim razglasom.

* SLOVENSKO UCITELJSTVO O SOKOLSKI VZGOJI MLADINE. Glasilo jugoslovanskega učiteljstva »Učiteljski Tovariš« piše: Vpeljava Tyrševega telovadnega sestava v naše šole je bila že skrajna potreba! Dosedanja metoda, pouk in telesna vzgoja v naših šolah, ki je slovela na vzgoji telovadnih učiteljev v Dunaju, je bila že skrajno starokopitna in pomanjkljiva. Reforma telovadnega pouka in reforma vse telesne vzgoje v našem šolstvu, se nam je zdela ena najnujnejših zadev. Dobra in enotna vzgoja najširših plasti naroda nam dopolnjuje in krepi našo vojno moč države, ki je pri našem vnanjepolitičnem položaju še vedno potenca, s katero bomo morali računati. Tyrš je dosegel s svojim telovadnim sestavom in vzgojo svetovno slavo in prvenstvo na svetovnem odru telesne vzgoje; češki narod ima zahvaliti v veliki meri tej vzgoji svojo odločnost, sedanjo svojo najširša tla in enako je pri Jugoslovanih razširjen skoro do zadnjega sela potom telovadnih organizacij. Državni oziroma toj govornik za enotno ureditev telesne vzgoje, ki je najboljši in je najbolj razširjen v našem narodu, ter da se telesna vzgoja šole in naroda dopolnjujeta. V Sloveniji pa imamo poleg Sokola tudi telovadne organizacije Orel, ki so po svojem telovadnem sestavu in drugem verna slika kopije sokolske ideje in dela, samo da imajo strogo strankarski klerikalni značaj. Ker se pa klerikalizem v Sloveniji boji, da bi z vpeljavo novega sestava telesne vzgoje izgubil potom telovadnih organizacij na veljavi, ker nosi ta sestav sokolsko ime, zato vidi kulturnobojne tendence tudi v tej naredbi

in interesom klerikalnega strankarstva naj bi se morali podvreči vsi državni oziroma interesi. Vprašanje je, ali bodo naši politiki dosledni in vztrajni na klerikalnim strankarstvom, ki ga klerikalizem širi po državi kot strašno pred namišljenim — kulturnim bojem?

* DRŽAVNI URADNIKI IN OPCIIJA. V zadevi opcije uradnikov je zavzelo poverjenstvo za notranje zadeve sledeče stališče: Vsi pragmatični uradniki, poduradniki in sluge, sploh vsi, ki spadajo k nim v § 10. zakona z dne 5. decembra 1896, drž. zak. št. 222, označenim nameščencem in ki so bili definitivno imenovani, so naši državljani, ne glede na to, so li po plemenu in jeziku Srbi, Hrvati ali Slovenci ali ne, ter ne glede na to, če so si pridobili domovinsko pravico na našem ozemlju po ali pred 1. januarjem 1910. Navedenim ni treba optirati in tuji ne potrebujejo v § 2. cit. uredbi navedene pritrditve. — To velja tudi za vse v § 13. zakona z dne 15. aprila 1873, drž. zak. št. 47, navedene nameščence, katerim se prizna značaj državnih uradnikov pod pogojem, da so že v zmislu tega določila zaprilegli. — Vse ostalo pragmatično ter nepragmatično osebo pa mora optirati, in sicer vsak s posebnim vlogom.

* LAŽNIVI GLASOVI o ponarejenih 100000 bankovcih krožijo v naših obojnih krajih, zlasti na Štajerskem. Kot falzifikate proglašajo vse one bankovce, ki imajo v francoskem tekstu v številki serije naznačeno serijo z ničlo (0). Te vesti so, kakor smo se informirali, popolnoma neresnične, ker je serija, ki se začneja z 0 popolnoma prava. Desetinarskih ponarejenih bankovcev sedaj še ni bilo opažati, ter jih bržkone tudi ni. Vsakega, ki raznaša take vznemirljive in lažne vesti, naj se ovadi pristojni oblasti.

* PRIGODE GOSPODA COLLI-NA. Naš roman, ki je vzbujal med čitatelji toliko pozornosti in zanimanja, je končan v včerajšnji številki. Ker smo dobili toliko povpraševanj po romanu, ga izdamo v posebnem odditku, ki bo našim naročnikom na razpolago za znižano ceno. Kdaj izide, objavimo pravočasno.

* NAŠ NOVI ROMAN. Jutri začnemo objavljati v »Jutru« nov roman: »Iz teme v luč«, znanega angleškega pisatelja Hugh Comvaya. Prepričani smo, da bo naš roman vzbudil istotako zanimanje, ki ga je doživel v svojih mnogoštevilnih angleških izdajah in svetovnih prevodih.

* IZENACENJE PLAČ DRŽAVNIH NASTAVLJENCEV. Načelstvo Jugoslovanske demokratske stranke se je posvetovalo o vprašanju izenacjenja plač državnih nastavljenec v vseh pokrajinah z ozirom na to, da so se draginske razmere v vseh pokrajinah države v zadnjem času skoraj izenacile. Oddalo je svojim poslancem in demokratski zajednici poziv, da v tem zmislu zastavi svoj vpliv in skuša čimprej doseči, da bo zadoščeno upravičenim željam državnih nastavljenec.

* SENZACIONALNA ARETACIJA V MARIBORU. Iz Maribora nam javljajo 24. febr.: S sinočnim poštnim vlakom je prišel iz Gradca inženjer F. P., ki sedaj stanuje v Celju. Pri pregledovanju potnih listov je prišlo do kontroverze s službo vršečim pomočnikom obmejne komisarija Pantičem. Pri pomočniku obmejne komisarija se je javil neki zdravnik iz Kragujevca, ki je dvignil proti imenovanemu inženjerju težko obtožbo, da je v nekem graškem hotelu klical »Živio Karl, dolje z Jugoslavijo«. Na podlagi te ovadbe je komisar Pantič inženjerja aretiraj.

Danes se že ves dan vodi preiskava ali ne gre morda za pogreško v oseb. Inženjer P. odločno zanika, da bi bil zagrešil očitano mu dejanje.

* KOLO SLOVENSKE SISTER (pripravljali odbor) priredi tečaj za srbohrvaščino, in sicer vsak ponedeljek in petek točno ob 20. uri na I. mest. dekl. šoli pri Sv. Jakobu. Članice, udeležite se polnoštevno!

* KMETSKA BUNA V MARIJI BISTRICI. Prihodnji ponedeljek se začne pred sodnim stolom v Zagrebu obravnava proti udeležnikom kmetске bune v Mariji Bistrici meseca septembra lanskega leta. Obravnava bo trajala več dni.

* GROF BOBRINSKI IZ SLUŽBE ODPUŠČEN. Kakor poroča osješka »Straža« je dosedanji generalni ravnatelj grajšinskih posestev bivšega nadvojvode Friderika, sedanjih državnih posestev v Föherceglaku, grof Bobrinski, odstavljen s tega službenega mesta ter se je stalno naselil v Mohaču. Za njegovega naslednika je imenovan g. Glišić, a za tajnika domene g. Popović.

* UBIT KOMUNISTIČNI POSLANEC. Iz Sarajeva javljajo: Komunistični poslanec Lastrić, ki je prišel v Banjaluku v nekom nočnem lokalu v konflikt z delavci, ki so ga pretepili, je v banjaluski bolnici podlegel zadobljenim ranam in umrl. Delavec, katerega je Lastrić obstrlel, se istotako bori s smrtjo.

* OTOK KRK PRIDELJEN DALMACIJI. Vlada objavlja, da je otok Krk v upravnem oziru prideljen Dalmaciji.

* GIBANJE ZA ČEŠKOSLOVSKO NARODNO CERKEV. Češkoslovaško časopisje objavlja naslednje podatke o gibanju za češkoslovaško narodno cerkev. V vsej republiki je nad 50.000 oseb službeno prijavilo pristop v češkoslovaško narodno cerkev. Duhovnov je izstopilo iz rimskokatoliške cerkve 169, od teh pa jih je 61 pristopilo češkoslovaški cerkvi, dočim jih je 108 izbralo meščanski poklic. Od rimskokatoliških cerkva in kapelic jih je 35 prešlo v upravo češkoslovaške cerkve. Na Češkem je gibanje intenzivnejše kakor na Moravskem, kjer je iz rimskokatoliške cerkve izstopilo samo 14 svečnikov in nekaj nad 10.000 vernikov.

* JAVNA BOLNICA V KANDIJI. Ministrstvo za narodno zdravje je podelilo moški bolnici usmiljenih bratov v Kandiji pri Novem mestu pravico javnosti. Istočasno se je določila za ta zavod nastopna oskrbina: za tretji razred 25 kron, za drugi razred 100 kron, za prvi razred 150 kron za osebo in dan.

* GOSPOSVETSKI ZVON« priredi vsoboto 23. t. m. ob 7. uri zvečer v hotelu Union shod, kjer bodo znani govorniki, med drugimi gđ. župnik Arnuš in dr. Arnejc, pojasnjevali sedanj položaj koroških Slovencev. Shod naj postane resna manifestacija v prilog zatiranih koroških bratov; zato pričakujemo najobilnejše udeležbe iz vseh slojev ljubljanskega prebivalstva.

* K LJUDSKEMU ŠTETJU. V Zalcu se je pri ljudskem štetju vpisalo 26 posli Nemcev. Značilno je, da je neka mati vpisala sebe za Slovenko, svoje otroke pa za Nemce. Nemci se rekrutirajo iz »pranemških« rodbin Janičev in Sadnikove.

* LJUDSKO ŠTETJE. Mesto Kočevje šteje po letošnjem ljudskem popisu 3009 prebivalcev, od katerih je 1826 Slovencev, 1154 Nemcev, 24 Srbohrvatov in Čehov, 3 Italijani in 2 Madžari. — V Ptujju izkazuje ljudsko štetje 4447 prebivalcev (vštevši 392 vojakov). Od civilnih prebivalcev je 2994 Slovencev, 973 Nemcev, 110 Srbohrvatov in 58 drugih Slovanov.

* STAREŠINE »TRIGLAVA« V MARIBORU se vabilo na sestanek, ki se bo vršil v petek 25. t. m. ob 20. uri v klubovi sobi v Narodnem domu.

* SMRTNA KOSA. V Laškem je umrl v torek popoldne v 38. letu svoje starosti okrajni sodnik dr. Ivan Krašek za pljučnico. V Šmarju pri Jelšah pa istega dne v pokojeni učitelju Ivan Debelak. Obema vrlima narodnjakoma naj bo ohranjen časten spomin. — V celjski javni bolnici je umrl v torek posestnik Franc Šolinc iz Dramelj. Podlegel je ranam, ki so mu jih zadali v nedeljo napadalci v nočem.

* POT IZ DOBRAVE SKOZI VINTGAR NA BLEJ je uničil jesenski naliv. Odnesele je vsa mostišča in vso dragoceno napravo v divni vintgarski soteski. Lansko leto so ta pota popravili v dogovoru z društvom za tujski promet tamošnji domačini. Ker pa društvo po končanem delu ni držalo besede in ni hotelo povrniti niti uporabljenega lesa — delo so domačini končno hoteli brezplačno žrtvovati — letos domačini odločno odklanjajo vsako pomoč. Opozar-

Politične beležke

— Interview z ministrom Kukovcem. Današnja »Jugoslavija« je objavila razgovor, ki ga je baje imel g. minister za trgovino in industrijo z njenim celjskim dopisnikom. G. minister nas je pooblastil izjaviti, da se ni razgovarjal z nobenim dopisnikom in da torej interview v »Jugoslaviji« ni avtentičen.

— Klerikalno demagoštvo. Kakor poročajo klerikalni listi, je klerikalni jugoslovanski klub vložil izpreminjalni predlog k ustavnemu načrtu, da naj se enostavno odpravi naša vojska in nadomesti z ljudsko vojno milicijo. Kako si klerikalci to predstavljajo seveda ne povedo, ker niti sami tega ne vedo, ali s svojim demagoštvom so si hoteli s tem predlogom pridobiti simpatij onih mas, ki so jim pri zadnjih volitvah obrnile hrbet. Na zmanjšanje vojske in zmanjšanje tozadavnega vojaškega bučeta bi pristal vsakdo; na to je mislila tudi naša državna uprava sama, ki je zmanjšala proračun za ministrstvo vojne za precejšnjo vsoto. — Ali klerikalcem se ne gre za stvar; oni hočejo izrabljati tudi vojaško vprašanje v svoj demagoštvo, in to oni isti klerikalci, ki so v pokojni Avstriji metali vojaškemu molohu do zadnjega trenutka v žrelo vse, kar je zahtevala avstrijska vlada. Klerikalno demagoštvo je protidržaven čin, ki je uperjen proti našemu narodnemu in državnemu ujedinjenju. Klerikalno demagoštvo je »pode« čin izdajstva napram naši neodrešeni domovini. Našo vojsko, ki naj nam bi bila jamstvo našega popolnega in končnega osvobođenja, vlačijo klerikalci v politično borbo, toda naš narod, ki po zna naloge naše vojske v naši bodočnosti, bo prešel tudi preko tega klerikalnega demagoštva na dnevni red.

— Pred pomladansko akcijo sovjetske Rusije. Po porazu boljševikiš čet proti Poljakom, se je začelo takoj govoriti, da hoče sovjetska Rusija izkoristiti zimo in se pripraviti na velikopotezno — in kot upa, odločilno akcijo — proti zapadu. Poročila, ki so prihajala tekom zime iz Rusije, so govorila soglasno o mrzličnih pripravah v Rusiji, o reorganizaciji vojske, o odločnosti ruskega naroda, da stoji dosledno na stališču velikoruske ideje. Del svojega programa je sovjetska Rusija izvedla že tekom zimnjeg poraz Wranglove armade na Krimu, izpraznitev Bakuma od strani Angležev, so prvi uspehi zamišljene boljševiške akcije; te dni so rdeče

garde izvedle nagel udar na Georgijo, ki je končal s porazom georgijske vojske in z boljševiškim uspehom, da so rdeče čete zasedle georgijsko prestolico Tiflis. Z uspehi na jugu, z evakuacijo Sibirije od strani Japoncev, ima sedaj sovjetska vlada zavarovan bok in zaledje in lahko misli na svojo veliko akcijo proti zapadu. Dva udarca sta v akcijskem načrtu poveljstva sovjetske vojske: ofenziva proti Poljski in napad na Rumunijo, katere si je prisvojila Besarabijo. Rusko-poljski konflikt ima svojega pomena za zapadne države, ali rumunsko-ruska borba se bo gotovo odigravala v naši bližini. Vsa čast rumunski armadi, ali mi dvomimo, da bi mogla vzdržati udarec ruskega napada. Poročila pariških listov, da je povodom svojega obiska v Parizu predsednik bolgarske vlade Stambolijski stavlil bolgarsko oboroženo moč na razpolago zaveznikom za protirusko akcijo, nas pa dovaja do resnega razmišljanja, kako stališče naj zavzame v tem konfliktu naša država. Enodušno mnenje naše javnosti je že lansko leto odklonilo vsako vmešavanje v konflikte, ki bi se sicer odigravali v naši neposredni bližini, toda naši lastni interesi zahtevajo, da smo tudi v slučaju najstrožje nevtiralnosti pripravljeni na vsak slučaj. Dokazano je, da so imeli naši komunisti zveze z moskovsko vlado, ki so se nanašale na pomladanske načrte sovjetske vojske; naši komunisti so se obvezali, da bodo preprečili vsako intervencijo naše države. Zato smatramo kot svojo dolžnost, da opozorimo merodajne kroge, naj bodo pripravljeni na vse: njih naloga je, preprečiti s skrajnimi sredstvi, da rusko-rumunski konflikt ne ogrozi naših interesov, a obenem, da se omogoči vsaka akcija protidržavnih elementov, ki bi skušali v tem konfliktu ribariti v kalnem. Mi moramo biti pripravljeni, da branimo svojo nevtiralnost, a obenem, da napravimo red v svoji državi.

— Sestava novoizvoljene ruske zbornice. Iz Berlina poročajo 23. februarja: Po uradnih preštevitvah bo imel novi ruski deželni zbor 428 poslancev, in sicer socialno-demokratska stranka Nemčije 114, centrum 81, nemško-demokratska stranka 26, nemško-nacionalna ljudska stranka 75, neodvisna socialno-demokratska stranka Nemčije 29, nemška ljudska stranka 58, združena komunistična stranka 30, nemško-hanoverska stranka 11 in gospodarska stranka nemškega srednjega stanu 4 poslance.

Bledu se vel izborno počutiljo in so polni hvale in navdušenja za naše lepe kraje. Čas počitka so obenem porabili za potovanje Gorkoga drame »Na dne«, ki jo bodo pri nas igrali 2. marca. Gospa Germanova je zbolela in na »Literarnem« večeru ne bo sodelovala. Spored »Literar-

Prosvefa.

— Gostovanje »Hudožestvenega« tsa-tsa. Člani umetniškega gledališča se vrnejo dne 28. t. m. z Bleda v Ljubljano. Gostovali bodo dne 1. in 2. marca. Na

jamo društvo za tujski promet, da pravčasno misli na to in da pravčasno odpre našim izletnikom najlepši del Gorenjske.

MESTNA ZASTAVLJALNICA V LJUBLJANI. Deželna vlada je mestni občini ljubljanski dovolila, da sme najeti za mestno zastavljalnico kot obratno glavnicu po potrebi posojilo do najvišjega zneska 300.000 kron.

POSTNE PRISTOJBINE ZA AVSTRIJO. S 1. marcem stopijo v veljavo za poštni promet med Jugoslavijo in Avstrijo, Bolgarsko in Madžarsko naslednje pristojbine: navadno pismo do 20 gramov 50 par (2 kroni); dopisnica 20 par (30 vinarjev); dopisnica z odgovorom 40 par (160 kroni); tiskovine in vzorci brez vrednosti z vsakih 50 gramov 10 par (40 vinarjev); priporočena pisma razen navadne pristojbine 50 par (2 kroni); ekspresna pristojbina 60 par (240 kroni). Priporočeno pismo stane torej 4 krona, ekspresno 440, a priporočeno-ekspresno 640 kron.

PROMETNE OMEJITVE V AVSTRIJI. Obratno ravnateljstvo južne železnice v Ljubljani naznani: Vsled pomanjkanja premoga v Avstriji je prometno ministrstvo na Dunaju ustavilo brzovlak Dunaj-Trst-Zagreb in Praga-Trst-Zagreb. Zaradi tega izostane od 25. februarja dalje do preklica brzovlak št. 3 iz Dunaja v Trst, ki odhaja z Dunaja ob 7.20 in prihaja v Maribor ob 13.34. V Ljubljano ob 17.11 in v Trst ob 21.35. Od istega dne izostane tudi češkoslovaški brzovlak, ki prihaja v Maribor ob 12.43 in v Zagreb ob 17.33. V nasprotni smeri izostane od 26. februarja dalje do preklica brzovlak iz Trsta na Dunaj in Prago, ki odhaja iz Trsta ob 6.15, iz Ljubljane ob 11.15, iz Maribora proti Dunaju ob 15.08 in proti Pragi ob 15.35. Ravno tako izostane brzovlak iz Zagreba proti Dunaju in Pragi, ki odhaja iz Zagreba ob 10.27. To ukinitve bo trajalo najbrže dva tedna.

PODPORNO DRUŠTVO SLEPIH V LJUBLJANI poziva tem potom vse slepe v Sloveniji, kateri še niso člani imenovanega društva, da bi takoj vključili pošto za sprejem in priložili natančno izpolnjeno rodovnico. Vstop v to društvo je za slepe brezplačen, zato ne zamudite priložnosti. Pojasnila daje in prijave sprejema: »Podporno društvo slepih« v Ljubljani, predsednik G. F. Juršek, Wolfova ulica 12.

PODRUŽNICA JUGOSLOVANSKE MATICE v Zalcu se je dne 20. t. m. ustanovila za žalec in okolič. O pomenu in namenu Jugoslovanske Matice je predaval v prekrasnih besedah zastopnik celjske podružnice. Sprejeti sta bili dve resoluciji, prva proti N. Avstriji, ki zahteva represalije za grozodejstva na Koroškem, druga proti Italiji, ki zahteva, da se dajo Italijanom pod Jugoslavijo samo one pravice, ki jih uživajo naši bratje pod Italijo in da se popravijo rapalska pogodba. Nadejati se je prav živahnega in uspešnega delovanja te nove podružnice.

UDRUŽENJE VOJNIH INVALIDOV, VOV IN SIROT KRALJEVINE SHS. Oblastni odbor v Ljubljani, naznanja vsim članom in članicam, da se je preselila v št. Petrske vojašnice, vrata št. 4, pri ulici, iz Gosposke ulice št. 3. Uradne ure od 9. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne.

PREDPUST NA JESENICAH. K tej priložnosti, objavljeni v št. 20 našega lista, ugotavljamo, da policijska ekspozitura na Jesenicah ni v nobeni zvezi s komično-tragičnim dogodkom, ki je pa sicer po polnoma resnično spisan.

POMANJKANJE ZASLUŽKA V AMERIKI. Ministrstvo socialne politike svari najresnejše vsakogar pred izseljenjem, bodisi v Severno, bodisi v Južno Ameriko, kar soglašajo vsa poročila o gospodarskih razmerah v Ameriki v tem, da je možnost zaslužka v Ameriki padla na minimum in da čaka vsakogar, ki se da nos izseli v Ameriko brez večjega lastnega premoženja, beda in sloma.

DRŽAVNA POSREDOVALNICA ZA DELO. Pri vseh podružnicah Državne posredovalnice za delo v Ljubljani, Mariboru, Ptaju in Murski Soboti je iskalo v letu od 18. do 19. februarja 1921 dela 185 moških in 101 ženskih delavskih moških. Delodajalci pa so iskali 130 moških in 16 ženskih delavskih moških. Posredovanj se je izvršilo 108. Promet od 1. januarja do 19. februarja 1921 izkazuje 2036 strank, in sicer 1815 delodajalcev in 1751 delojemalcev. Posredovanj se je izvršilo v tem času 708.

Tobačna glavna zaloga v Prevaljah je razpisana do 22. marca 1921, potom javnega natečaja. V enoletnem času od dne 1. januarja 1920 do dne 31. decembra 1921. se je v tej zalogi pridelenim prodajam oddalo tobačnih materialij za 2.189.474 K 41 v kupne cene, v založbo trafika pa v konsumentški (tarifni) ceni zaračunano za 361.755 K 78 v, od česar je založnik pripadel trafikantski dobiček 24.463 kron 78 v. Jamščina znaša 20.000 K, katere se

mora položiti, preden se ponudba izroči.

Občni zbor Maturantskega društva poštinskih prometnih in četkovnih uradnikov se vrši dne 26. februarja t. l. ob osmih zvečer pri »Mraku«. Priidite vsi!

JUGOSLOVANSKA MATICA, podružnica Maribor, je imela v preteklem letu 168.627 kron dohodkov in 167.993 kron izdatkov.

USMILJENA SROGA. Na poziv revne vdove, ki se mora izseliti iz stanovanja, v katerem je prebivala celih 81 let, sta se odzvala: tukajšnja tiskarja K. A. Kregar z zneskom 100 kron in gospa Lončar z zneskom 20 kron. Presrečna hvala!

NESREČA Z GRANATO. Posesnik Matija Kristan v Zagorju na Pivki je našel te dni na cesti granato. Pokaral jo je sosedu, ki je udaril po njej. Učinek je bil grozen. Sosedu je odtrgalo roko, Kristan pa je bil v par minutah mrtev.

POBEGNIL JE. Sluga livarne železa v Zvonarski ulici Anton Flander je pred nekaj dnevi rezano kam pobegnil. Inž. Eberhardt ga je bil poslal v centralo na Dunajsko cesto z naročilom, da prinese livarno znesek 20.000 kron. Flander je crnjenjen znesek prejel pri centrali, a takoj z denarjem pobegnil najbrže v Italijo. Vsa poizvedovanja so doslej ostala brez vsakega uspeha.

OČE UMORIL SVOJEGA SINA. v ponedeljek dne 21. t. m. so se odigrale na Kolonovcu družinske žalostne, ktere žrtve je postal 23letni Peter Ronzei. Hlani poezler Andrej, star 61 let, je s težkim delom prehranil svojo družino. Mir v hiši je kobil je sin Peter, ki je dan za dnevom popivljal in zapravljil očetov denar, ki si ni ni pristojevali tudi na no-pošten način. Tesno je bilo očetu pri srcu, ko je moral gledati sina, ki mu je delal sramoto. Bilo mu je že preveč; zato je v bešni jezi v ponedeljek nagrabil meč prepirom s sinom. Ki je v pijanosti zmerjal očeta, železen drog ter trkal z njim sina toliko časa po glavi, da se je zgrudil na tla. Ko je videl oče, da je sin mrtov, se je skesal svojega čina. Toda bilo je prepozno. Očeta so odpeljali v zapor.

Porotno sodišče.

Ljubljana, 24. febr.

Roparski napad. Razprava proti Frideriku Kučerji iz Kamnika in Francetu Zankotniku, mizarja v Šiški, zaradi ropanja bila je v drugič preložena, ker so bile povabljeni nove prič. Oba obtožena sedita v preiskovalnem zaporu že nad osem mesecev.

Tatvine pri »Samopomoči« Matija Domjanja, bivši dinar pri »Samopomoči«, se je moral danes pred poroto zagovarjati zaradi tatvine, ker je »Samopomoči« in trgovca Ivana Kavčiča in de Gregorija začetkom decembra lanskega leta vzel večjo množico raznega spečerskega in manufakturnega blaga v skupni vrednosti 4032 kron. Zagovarjal se je, da je to storil v bedi, v kateri se nahajala njegova družina in da je imel na dan samo 40 kron dneva. Porotniki so soglasno potrдили vprašanje krivde, toda glede vrednostnega zneska pod 4000 kronami. Osojen je bil na štiri mesece težke ječe.

Izpijena mladina. Naslednja porotna obravnava je zepet pomnožila žalostno galerijo slik o izpijeni mladini v Ljubljani. Za 18letnega Josipa Sepiča se je že mnogo papirja popisalo. Josip Sepič je — tako ga silijajo varuh in drugi — nepoboljšljiv. Tipčen slabaš moral inenit. Začetki je karjiero takole: Nekega dne v decembru je prišel k tvidki Buno in drug, češ, da ga je poslal njegov gospodar tapetnik A. Jager po tapetniške potreščine, vrv in gurt. Tvidka mu je izročila zaželjene stvari v vrednosti približno 2719 kron. Nekaj teh stvari pa je Sepič takoj prodal tapetniku Pusu za 770 kron. Denar je zapravil na raznih sladkarijah in za kino. Ko mu je denar posel, si je izmislil drug trik. Sel je v »Jugoslovansko knjigarno« z nekim ponarejenim naročilnim listkom, češ, da ga pošilja knjigovoz Turk po 100 kolektarjev. Dali so mu jih brez pomisleka. Sepič je vzel le 50 komadov, enega je potoma prodal za 10 kron, ostalih 49 pa je ponudil v knjigarni Schwennter na prodaj. Prodajalci je bil fanté sumljiv, ker je kolektarje ponujal po 10 kron, dočim so stali 30 kron. Prodajalca je odšla k šetu in dejala fantu naj počaka. O tem pravi obtoženi Sepič: »Prodajalca mi je rekla: malo počkaj!« Predsednik nadsvet. Bulovec: »In kaj si ti storil?« Obtoženec: »Odšel sem ven v trafiko in sem ji rekel: grem cigarete kupit.« Predsednik: »Zakaj si tako govoril?« Obtoženec: »Zato, ker sem vedel, da me bodo prijel.« Obsojen je bil na podlagi soglasnega porotniškega izreka na 18 mesecev težke ječe zaradi goljufije.

V petek, 25. t. m. so vršila dve zanimivi razpravi. Pred poroto prideta dva bosanska Elia Avram Papp in Izidor Alkalay zaradi goljufije, izvršene v škodo Jadranske banke v znesku pol milijona kron. Dalje bo porota obravnavala »valutno transakcijo« (Henrika Čubna) za časa izmenjave bankovcev avstroogrške banke v nove sedanje novčanice. Čuden je to transakcijo izvršil pri glavni blagajni delegacije ministrstva financ v Ljubljani ter je oguljfal državo za 20.000 kron.

Nova izvozna carina.

V smislu predlogov Državnega gospodarskega sveta, ki je imel početkom tega meseca dolgotrajna posvetovanja v Beogradu je privredno finančni ministrski komite v svoji seji od 19. t. m. odobril novo izvozno tarifo. Zlasti se je pri tem vpoštevala želja naših lesnih producentov, da se zniža izvozna carina na obdelan les. Od vagona desk iz mehkega lesa se plača 400 K. K temu pride še davek na poslovni obrt v znesku 200 K (to je 50 odstotkov) skupno torej 600 K. V primeri z današnjo ceno lesa je ta izvozna carina jako nizka.

Zastopniki agrarcev so hoteli, da bi se tudi izvozna carina na pšenico uknila. Temu pa se je vlada uprla in tako se bo plačevalo pri izvozu pšenice 120 K carine in 60 K poslovnega davka, skupaj torej 180 K za 100 kg. Tudi izvoz mesa je še precej obremenjen. Za izvoz prašiča se plača 1200 in 600, skupaj 1800 K. Pri izvozu svinjskega mesa in slanine se plača 400 in 200 skupaj 600 K za 100 kg, za mast pa 720 K. Za izvoz plitanega vola preko 500 kg se plača 2000 in 1000 skupaj 3000 K, za vola izpod 500 kg pa 4000 in 2000 skupaj 6000 K. Do sedaj razširjeno mnenje, da se plača za lažje vole manjša vsota, ne odgovarjajo torej resnici. V obče se more reči, da izvozna carina na meso ni tako nizka, kakor se je govorilo in pisalo, ker je takoj neugodno vplivalo na cene.

O novi izvozni carini nam poročajo iz Beograda:

Po novi tarifi je izvoz v inostranstvo svezbuden razen sledeče robe: pšenica, oves, konji, kobile in žrebeta razun belgijske in norške rase, goveda in bivoli razun komadov preko 500 kg živa teže ob utovarjanju; ženska živina mora biti, da se nekontingentirano izvaža, stara nad osem let, biki stari nad tri leta, ovce, razun pitanih, volna in volneni izdelki razun preprog, pšenična moka, sladkor, premog, razun lignita, zlato, srebro in izdelki iz njih, staro in sirovo železo.

Glede teh predmetov postojajo izvozni kontingenti za pšenico, oves, pšenično moko. Velika je bila borba glede konj, zlasti glede lahkih; stvar je upropastil minister poljedelstva Velizar Janković (znan iz inariborskega orlovskega zleta, ki še sedaj, daš radikalec, koketira s klerikalci), ki si ne da dopovedati, da Srbija od zabrane izvoza lahkih konj iz severnih krajev nima nič koristi. Treba, da interesi na podlagi statistike, koliko ima odvisnih konj, zahtevajo kontingent, oziroma zmanjšanje carinske postavke.

Tarifa ima sedaj samo še 75 postavk. Poleg carine, ki se plača v srebru, se plača še 50 % obrtnega davka. Postavke tarife so te-le:

Pšenica od 100 kilogramov 120 kron, oves 40, riž 200, krompir 20, makovo seme, seme solnčnice, seramovo, konopljeno in drugi oljasti plodovi 400, anis-anason 40, sladkorna repa 80, bilje za krtače 20, opij 2000, konji belgijske in norške pasme preko tri leta od komada dvatisoč, žrebeta do tri leta belgijske in norške rase od komada 800, konji in žrebeta ostalih ras 8000, mule 2000, osli 800, goveda, živa, preko 500 kg, 2000 K od komada, živa izpod 500 kilogramov 4000 K, zaklana (očičena) od komada 1200 K, ovce žive, od komada 80, koze, žive, od 100 kg 400 K, svinje žive od komada 1200 kron, zaklane in sveže svinjsko meso 400 K od 100 kg; goske in pure žive od komada 24 K, kokoši, race in druga živa kurešina od komada 12 K, zaklana sploh od 100 kg 400 kron. Konji zaklani, očičeni od 100 kilogramov 400 K (Opomba: Konji se smejo klati samo, ako niso sposobni za drugo uporabo. Klanje je pod nadzorstvom državnih veterinarjev). Slanina, usoljena, suha in prekajena od 100 kg 400 K, meso soljeno in v salamuri, sušeno prekajeno, krače in na drugi način konservirano 480 K, svinjska in gosja mast od 100 kg 480 K, salama, razne kobasice, švargle in mortadele brez carine. Divjačina in meso od nje od 100 kg 1200 K. Mleko sveže in kislo, smetana od 100 kg 40 K. Jajca od 100 kg 800 K, med 200 K, vosek 2000, mast in olje iz kosti 480, loj 480, volna 8000, volnene krpe in od-

padki, kakor tudi izdelki iz volne 2000 K, stara vojaška obleka 80, dlaka od kože 400, šetine, dlaka iz konjske grive in repa 100 kg 8000 K, perje 800 K, kokoni 400, kože ovčje, koze, svinjske 1600, jagunče in jareče 800, goveje, telečje, bivoličje, konjske, oslove in od mul 3200 K, lisice, od kune, vidre, divje mačke 4000 K, volčje, medvedje, jazbec 2000 K, vse od 100 kg, rogovi volovski, kosti, kri od zaklane živine, žile, odpadki od sirovih kož 400, čreva, želodec, pljuča, srca, ledvice, noge, kopita, ovčji rogovi 40, raki, školjke 80, ajvar 2000, predivo 40, izdelki iz prediva prosti, lanena povsna 800 kron od 100 kg.

Drva za kurjavo od 100 kg 4 K (brastov in kostanjev taninski les je zabranjen), koristni les (les za tehnično uporabo) v štangah preko 30 cm prosečno, hlođi, klade itd. od listnatega drevja (hrast, kostanj, oreh) od 100 kg 32 K, od javora, jasanj in bresta 24 K, za vse ostalo listnato drevje 12, od iglastega 64 K, štanke pod 30 cm 12 K, jamski les se sme izvažati le iz Like in Modruško reške županije, prekle pod 15 cm, vinogradiški koli, palice, hmeljevke 6 K za 100 kg. Les rezan, deske itd. od hrasta, kostanja, oreha za 100 kg 24 K, od javora, jasanj in bresta 16 K, od ostalih listnatih dreves 6 K, od vseh igličastih 4 K. Hrastovi pragovi zabranjeni.

Kocke za tisk, deščice za strehe itd. 8 K, bučovi pragovi, testoni, tavoleti 4 K za 100 kg, oglje prosto.

Pšenična moka 80 K od 100 kg, vsa druga moka prosta, jedilno olje 400 kron, tehnično olje 400 kron, melasa 400 kron, kruh in testo pečeno ali nepečeno 80 kron, sir 200 kron, cement iz Dalmacije prost, ostali 40 kron, svinčena, manganova, železna, bakrena ruda od 100 kg 0-40 K, ligniti 20, voščene sveče proste, lojene 480, milo 200, kolomaz, masti za čevlje in parkete proste, soda, natrijev karbonat 40, vinski kamen 80, ženski lasje 20.000, izdelki iz las prosti, usnje vseh vrst 400 K, celuloza 100, rdeča in bela lepenka prosta, ploče za tla in zidovje 20 K od 100 kilogramov.

Tržne cene v Novem Sadu. Radi pomanjkanja vagonov je moka nekoliko padla. Danes stane pšenica 920 do 950 K, riž stalno 780 do 800 K, oves 310 do 330 kron, ječmen 500 do 540 K, koruza 340 do 360 K, moka nularica 1480 do 1450 K, ostale eno krono ceneje, otrobi 300 K za 100 kg.

Tiskarna in založba »Demokrat« v Beogradu se je osnovala delniška tiskarna in založba »Demokrat«. Delniška glavica znaša 500.000 dinarjev po 200 D.

Višja šola za narodno gospodarstvo. V Mariboru namerava ministrstvo za poljoprivredo in obnovu zemlje ustanoviti višjo šolo za narodno gospodarstvo, čim bo za to dovoljen potrebni kredit.

»Petovica«, usnjarska industrija d. d. na Bregu pri Ptaju se je ustanovila dne 14. t. m. Tako se je izvršila prenosova dosežene družbe z omejeno zavezo »Prva jugoslovanska tovarna za usnje in čevlje na Bregu pri Ptaju« v delniško družbo. Podjetje je nacionalizirano, ker je inozemski kapital udeležen samo s 25 odstot. V upravní svet so bili izvoljeni sledeči gg.: Dr. Ivan Fermevo, odvetnik v Ptaju, kot predsednik; ravnatelj Alojzij Tykač, komercialni svetnik Antor Jurca, ravnatelj C. Toman, Lovro Petvar, veleposelnik v Ivanjovcih, ravnatelj Antič, dalje dr. Marko Ettinger, odvetnik in podjetnik na Dunaju, Franjo Onček, Konrad Fürst in Frane Huttee.

veletrgovci v Ptaju. V nadzorstvo so bili izvoljeni gg.: Josip Pirich in Frano Potočnik, usnjarija v Ptaju, dirigent podružnice Ljubljanske kreditne banke A. Matetič in Aleksander Ussar, računski svetnik v Ptaju. Delniška glavica znaša 16.000.000 K. ki se povzga vsled že podeljene dovoljenja v zmislu pravil pri prihodnem izrednem običnem zboru na 26.000.000 K. V obratu je že tovarna za usnje, za gamaše, torbice in fino galanterijo, ter je ravnokar pričela obratovati tudi tovarna za čevlje.

Češkoslovaško finančno gospodarstvo. Kakor poroča »Bohemia«, je češka finančna uprava pooblašena, da si more denarna sredstva nabaviti v založljivih hipotek na več javnih poslopij. Hipotekarna banka za Češko je pričela s cenitvami v pošte prihajajočih poslopij.

Državni dohodki iz pristojbin so meseca januarja znašali 95 milijona dinarjev (4krat več nego pred letom). Od 1. januarja 1920 do 31. januarja 1921 znašajo ti dohodki 84 milijonov dinarjev, dočim proračun za ta čas izkazuje samo 87 milijonov dinarjev.

Tovarna za rotacijski papir. »Trgovac« javlja, da se osnuje v Krapini s

glavnico 200 milijonov kron velika in moderna tovarna za izdelovanje rotacijskega in drugega papirja.

Izvor živine. Te dni je bilo preko Maribora izvoženih okoli 150 vagonov naše živine. Živa govedina je bila plačana po 37, zaklana pa po 51 naših kron, žive svinje po 50, zaklana po 55 K, pri čemer je višeta tudi carina.

Ustanovna skupščina Zveze krditerjev Jugoslavije se vrši dne 27. februarja ob dveh popoldne v Zagrebu.

Finančno stanje nemških železnic. Dejstvo, da nemška železniška uprava ni sledila s svojimi cenami silno naraslim lastnim stroškom, je eden izmed glavnih vzrokov milijardnega deficita nemških železnic. Vsi ukrepi za varčevanje niso mogli odstraniti glavnih postavk stroškov. Državni proračun leta 1920 je računal z deficitom 14,4 milijard mark, ki se je sicer znižal na eni strani za 489 milijonov, na drugi strani pa so ga draginske doklade zvišale za 1,33 milijard, tako da znaša ves deficit 15,24 milijard mark. Leta 1921 bodo s poostrenim varčevanjem pri režijskih stroških, zmanjšanjem personala itd. skušali znižati deficit za 5 milijard, istočasno pa bo uprava po sklepu sosveta strokovnjakov državnega prometnega ministrstva dvignila tarife za 65 odstotkov stopnjama za različne tarifne razrede in krila na ta način vsaj polovico v letošnjem proračunu stavljene deficit.

Podružnica Narodne banke SHS. v Karlovcu. V nedeljo se je vršila v Karlovcu anketa gospodarskih in finančnih krogov, ki se je iztekla za nujno odprtitev podružnice Narodne banke SHS v tem mestu.

Borza 24. februarja

Zagreb, devize: Berlin 244,75 do 245,25, Milan 545 do 546, London izplačilo 875 do 878, ček 565 do 567, Pariz 1075 do 1080, Praga 188,25 do 190, Svica 2490, Dunaj 21,10 do 21,20, New York kabel 147, ček 144 do 145,50. Valute: dolar 144 do 145,50, avstr. krona 22 do 23, češke krone 175 do 178, franki 1060, napoleondori 458 do 490, marke 238 do 242, leji 193 do 195, ital. lire 532 do 534.

dear blage

Banka za Primorje	1025
Trgovsko-obrtna banka	375
Hrvatska eskomptna banka	1460 1470
Slavonska	1190 1200
Narodna banka	610 615
Jugoslavenska banka	555 565
Ljubljanska kreditna banka	900 910
Praščedlona	3150 3260
Gubman	1330 1350
Narodna šumska industrija	775 780
Banka Brod na Savi	278
Jadranska banka	1810
Rečka pučka banka	415 420
Slovenska eskomptna banka	610 675
Goranska	730 745
Srpska banka	740 750
Eksploatacija drva	1525

Beograd, valute: dolar 36 do 36,25, franki 260 do 266, funti 140 do 141, lire 134 do 135, leji 49,50 do 50, češke krone 45,50 do 46, napoleondori 123 do 124, Devize: London 144,50 do 145, Pariz 268 do 269, Zeneva 610 do 620, Praga 46,75 do 47, Dunaj 5,30 do 5,35, Berlin 61 do 61,50, Milan 135 do 136.

Dunaj, Devize: Beograd 1800 do 1910, Berlin 1164,50 do 1170,50, Budimpešta 187 do 193, London 2765 do 2785, Milan 2590 do 2610, New York 711,50 do 715,50, Pariz 5125 do 5175, Curih 1177 do 11820. Valute: dolar 706 do 710, funti 5720 do 2770, franci 5110 do 5150, lire 2597,50 do 2617,50, dinarji 1880 do 1900, Kveicar, franki 11735 do 11775, češkoslovaške krone 888 do 891, orgske krone 135,50 do 137,50.

Avstr. krona renta	98
— majska renta	98
Ogrska krona renta	225
V. avstrijsko vojno posojilo	79
Turške srečke	4199
Avstr. kred. zav. za trg. in ind.	1469
Anglobanka	1280
Bankverein	1190
Länderbank	2450
Avstro-Ogrska banka	4500
Bosanska zemaljska banka	1440
Zivnostenska banka	3550
Državne železnice	5910
Lombard	3615
Alpine-Montan	7900
Praška železna industrija	14400
Trboveljska premogokopna	4465
Leykam. papirnica	6200
Kranjska železna industrija	9780
Zenica-železo	7980

Curih, Devize: Berlin 9,875, New York 604, London 2344, Pariz 4340, Milan 2202, Praga 7,50, Budimpešta 1,175, Zagreb 4,10, Bukarešta 7,90, Varšava 0,675, Dunaj 1,30, avstrijske krone 0,90.

Vremensko poročilo.

Ljubljana 206 m nad morjem

Dan	Čas	Temperatura	Relativna vlažnost	Vetrovi	Nebesno
24. febr.	7. ur	14,0	40	bez vetra	razno
25. febr.	14. ur	12,7	50	sl. sev. vet.	"
26. febr.	21. ur	7,5	06	slab vet.	"

Srednja večerjarna temperatura 0,2, normalna 0,7. Vremenska napoved: lepo sev. vreme. Nebo razno ob 6.45 zablaz ob 17.40.

Zopet stekel pes v Ljubljani.

Danes popoldne je na Viču, v Trnovem, na Gmajni zavladalo velike vznemirjenje. Raznesla se je novica, da se je pojavil stekel pes. Najprej se je pojavil na polju okoli Brda in Nove vasi pri Viču. Okoli pol tretje ure popoldne ga je videl bivši vodovodni monter Vinko Jeraj na cesti proti Brdu. Hotel se mu je izogniti, toda pes se je zakadil v njega in ga vgriznil v levo stegno. Jeraj je zadelo takoj javil policijskemu ravateljstvu ter je psa natančno popisal. Pes je srednjevelik, ima rjav gladko dlako, dolg rep, je zelo mršav. Po Jerajevem opazovanju, so se psu iz gobca cedile sline. Jeraja je policijski zdravnik dr. Lesjak takoj preiskal in obvezal. Po napadu na Jeraja je pes dirjal dalje proti Viču po glavni cesti. Mimogrede je popadel na cesti nekega petelina in ga zadavil. Petelin je na cesti obležal. Z Viča je pes tekkel po Tržaški cesti mimo tobačne tovarne, kjer so ljudje, ki so ga zapazili, bežali na vse strani, naravnost v mesto in jo je zavil na Rimsko cesto, odtod po stranski ulici v Hilšerjevo ulico, od tu v Vegovo do stavbišča, oziroma razvaline nekdanjega knežjega dvorca. Tu sta se nahajala okoli 5. uri popoldne neka gospodična in neki dijak. Pes se je zletel v dijaka in ga vgriznil v desno stegno. Djak je napad takoj javil na Valvazorjevem trgu službujočemu stražniku. Popadeni dijak je Boris Ostan,

15 let star, gojenec III. razreda realke, stanujoč v Gosposki ulici št. 6. Djak so na rešilni postaji obvezali in ga potem predstavili policijskemu ravateljstvu. Djakov opis psa se ujema z onim Jeraja in pravi, da je bil pes mešane volčje pasme. Medtem je pes tekkel dalje po Križevniški cesti na Breg v Trnovo, kjer so bili stanovalci že avizirani. V Trnovem je pes poklal dve kokoši in enega petelina. Iz Trnovega jo je pes ubral dalje na Gmajno. Za njim so šli nekateri možje, med njimi eden s puško in stražniki, da žival vlovijo ali pa pobijejo. Okoli 6. ure zvečer se je »rjavec« z Gmajne zopet pojavil na Glincah in Viču. Stražniki in ljudje so ga takoj opazili. Na cesto so pridreli stari in mladi, možje in žene ter začeli drveti za begajočim psom. Eni so bili oboroženi z vilami, drugi z revolverji. Na bežečega psa so otvorili pravcati brzostrelni ogenj. Pri dolgem mostu na križišču železniške proge in ceste sta dva strela zadela psa. Takoj je obležal. Na mestu so ugotovili, da je pes identičen z onim, ki je obkal Jeraja in Ostana. »Rjavec« je na Viču obgrizel tudi še dva druga psa, udušil je več rac, petelinov in kokoši. Popadel pa je na Viču še več drugih oseb, katerih imena še niso dosegla dognana. Lastnik steklega psa še ni znan; domnevajo, da se je pes priklatil iz dobrowske občine. Tovarnar Andreito in kamnosek Šusteršič sta takoj dala usrečiti svoja od rjavca obklana psa.

Razne vesti.

• DRUŠTVO ZA ZGRADBO UČITELJSKEGA KONVIKTA je imelo v nedeljo dne 13. t. m. svoj 26. redni letni občni zbor. Zborovanja se je udeležilo mnogo uglednih učiteljev z dežele kot odposlanci okrajnih učiteljskih društev, ki so kot tolmači podeželskega učiteljstva poudarjali, v kako obupnem položaju se nahajajo učiteljske rodbe na deželi, ker zaradi pomanjkanja stanovanj in zaradi prevelike draginje ne morejo pošiljati svojih otrok v mesto v šolo. Društveni odbor, na čelu mu višji šolski nadzornik E. Gangl, si je prizadeval na vse strani, kje bi se vsaj za prvo silo moglo pomagati učiteljskim rodbinam z dežele. Pa vsa dobra volja in prizadevanja odbora ni imelo uspeha. Na dnevnem redu občnega zbora je bil tudi nakup Waldherjeve hiše, kjer je nastanjen čekovni urad. Po daljši vsestranski debati je občni zbor sklenil, da se nakup hiše opusti, sprejet je pa bil šmajdkov načrt, kako bi se v najkrajšem času dvignila društvena glavica. Blagajnik Jakob Dimnik, ki opravlja blagajniški posel ves čas društvenega obstanka, je povedal, da ima društvo 425 998-16 K premoženja. Predsednik Gangl je izrekel blagajniku za njegovo požrtvovalnost zahvalo in na predlog nadučitelja B. Andoljška mu je izrekel občni zbor za njegove zasluge na korist društva neomejeno zaupanje in pri-

znanje. V odbor so bili soglasno izvoljeni zopet stari odborniki in sicer: Engelbert Gangl predsednik, Luka Jelenc I. podpredsednik, Anton Gmus II. podpredsednik, Ferdo Juvanec tajnik in Jakob Dimnik pa blagajnik.

• POTREBNA URADNA POMOC. Z ozirom na pritožbo, ki smo jo priobčili v našem listu zaradi brezbriznosti oblasti pri zatiranju vranjčnega prisa v občini Tančagora smo prejeli daljše pojasnilo iz katerega posnemamo: Do leta 1920. je bila navedena kužna bolezen v občini Tančagora uradno neznana. Prvikrat se je pojavila bolezen 7. julija 1920. v vasi Golek, zadnji slučaj pa je bil 15. decembra. Skupno je bilo žaluženih v vasi Golek pet dvorov, v katerih je poginilo šest goved. Drugi slučaj se niso pripetili, razun enega sporadičnega v mestu Črnomelj v mesecu maju 1920. Kakor hitro so bili slučaj naznanjeni političnemu okrajnemu oblastvu, je bilo naročeno uradnemu živnozdravniku, da stori vse, kar bi zamoglo zatreti kužno bolezen in preprečiti novi izbruh ali pa širjenje bolezni. Ker se je domnevalo, da tiči vzrok v taleh razmerah, zlasti v vodi (mlake), s katero se napaja živino, se je prepovedala tudi poraba osumljene pitne vode. Veterinarski odsek poverjenstva za kmetijstvo je polagal vso čas največjo važnost tej kužni bolezni ter je tudi prošla gal, da se oškodovanim gospodarjem dovolijo državna podpora.

Ker pa je bil naziranje, da bo v svrhu, da se prepreči ponovni izbruh bolezni, potrebno uvesti zaščitno cepljenje vseh ogroženih goved, in sicer na državne stroške, porvalo se je dne 23. decembra 1920, pod št. 5165 okrajno glavarstvo v Črnomlju, da predloži takoj seznam vseh

ogroženih dvorov, oziroma vse ogrožene govede v občini Tančagora, da se naroči potrebno cepivo. Obenem se je naprosil bakteriološki zavod v Križevcih za pojasnilo, če ima potrebno cepivo na razpolago. Dospel je povoljni odgovor. Okrajno glavarstvo v Črnomlju vrši sedaj poizvedbe in se bode, kakor hitro dosepe semkaj poročilo županstva, odnosno glavarstva, takoj naročila potrebna množina cepiva in izvršilo zaščitno cepljenje ogroženih goved. Upati je tedaj, da bo mogoče v bodoče preprečiti ponovni izbruh te kuge, toda le tedaj, ako bodo posestniki ogroženih dvorov podpirali vsestransko oblastvene ukrepe in opustili zlasti pritačevanje, izbruha bolezni, ki največ pripomore k širjenju.

• PROŠNJA DO JAVNOSTI gl-je ustreljenih izza časa vojnega prekega sode. Od mestnega magistrata ljubljanskega smo prejeli: Duhovnik, ki je spremljal nekatere obsojence na Sulih bazar, zagotavlja, da je bil dne 2. oktobra 1915. ustreljen neki Florijan Čič, baje iz Ljubljane. Upravitelj streljišča pa odločno trdi, da je zabeležil vse datume in da tega dne ni bil nihče ustreljen. A tudi duhovnik ostaja pri svoji trditvi, češ da ima vse one, ki jih je na zadnji pot spremljal, z datumom in imenom zapisane. Ker bi mestni magistrat rad doznal vse ustreljence, a si stojita tu nasproti dve enako tehtni izjavi, prosimo javnost, da bi nam kdo ta slučaj pojasnil, če kaj ve. Dopisnica magistratu zadošča ali pa osebna izjava.

Lastnik in izdajatelj
Konzorcij „Jutra“.
Odgovorni urednik Vit. F. Jelenc

Bencin-motav, 10 P.S., prodaj T. Korn, Ljubljana, Poljanjska cesta št. 8. 415 4-1

Kontoristinje, večjo strojeji ja, slovenske, venske in nem. ke stenografije ter srbohrvaščine 1883 v stalno službo vridka Vaso Petričič nasl. J. Samso. 412 2-1

Krave, mlekarice. Kemlona to-stah pri Ljubljani prodaj potem avne dražbo 15. marca t. l. setem krav, dobrih mlekaric. Interesentje si lahko ogledajo krave že prej na licu mesta. 414 2-1

Klavir se ceno prodaj. Ogleda se v Krojaški ulici 1 III fevo. 418 3-1

Brinje, laško, prvovrstno, ima v zalozri tvrdka Kmet Ko., Ljubljana. Zastavljate ponudbe. 375 3-3

Mesečno sobo z dvema posteljama, proti dojemu plačila, se išče. Naslov pove uprava „Jutra“. 406 2

Pisalne stroje Remington nudi tvrdka 395 8-6

K. A. Kregar, Ljubljana.

V Ljubljani naprodaj
— hiša —
na Starem trgu št. 24
in travnik na Barju.
Pojasnila daje dr. Frano Frian.
Miklošičeva cesta št. 4/L. 395 3-2

Na debelo! Na drobno!

Trgovina z železnino
Breznik & Fritsch
Ljubljana, Cankarjevo nabrežje št. 1
priporoča svojo izredno bogato zalogo različnega železnega blaga po nizkih cenah!
Točna in solidna postrežba!

Amerikansko strojno olje
Olje, lahko, za vretena;
olje za transmisije;
olje, strojno za poljedelske stroje;
olje, strojno za teške stroje;
olje za automobile, lahko;
olje, izredno težko;
olje za cilindre;
olje proti prahu. 57 104-53
Glavna z'loga:
Medić, Rakovec & Zankl, d. z. o. z.
prej A. Zankl novi sinovi.

Sklicujte se pri svojih naročilih na oglase v „Jutru“!

Priporočamo domače tvrdke:	Mali trgovski in obrtni oglasnik.	Izhaja poljubno. Vsaka objava 4 K.
----------------------------	-----------------------------------	------------------------------------

Puškarni: Kaiser F. K., Šelensburgova ul. 6.
Skladišča: Balkan, d. d., Dunajska c. 33. [d. p.]
Spedicija: Balkan, d. d., Dunajska c. 33. [d. p.]
Trgovine: Derenda Fran, konfekcija, manufaktura na debelo, najnižje cene, Emonska cesta 8.
Rogelj Marija, manufaktura, Sv. Petra cesta 38. 10

ANONČNI ZAVOD LJUBLJANA
Cankarjevo nabrežje št. 5.
Oglasni oddelki sprejema oglase vseh vrst v vseh listih v tu- in inozemstvu. Proračuni, nasveti, prestave zastoj. Nudi vsestransko obsežno ugodnost. Oskrbli klišeje. Dopisuje v vseh jezikih.

Prodaja in nakup posestev, posojila, trgovske izravnavne, ameriške zadeve. Gospodarska pisarna dr. IV. ČERNE, Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 6, telefon 37. 387 12-3
Enodružinska hiša v najbližji okolici Ljubljane, s vrtom in vsemi pritlikinami se po ugodni ceni prodaj. Ponudbe na Anončni zavod DRAGO R/49 BESELJAK, Ljubljana. 306 3-3

Radi preselitve naprodaj. Nova dvonadstropna hiša z devetimi strankami, vrt, klet pripravna za vinski trgovino, dvorišče, stano anje takoj prosto. Anončni zavod DRAGO R/55 BESELJAK, Ljubljana. 416 2-1
Radi dravstvenih vzrokov oddam moje stanovanje v Ljubljani onemu, ki mi odstopi jednako v taki moderni vili v bližini Ljubljane. Pismene ponudbe pod „Kiltmat“ na Anončni zavod DRAGO R/56 BESELJAK, Ljubljana. 412

Pozor, zdravniki in kapitalisti!
Vrelec mineralnih voda, sloveči še v sredini preteklega stoletja, v cel najlepši pokrajini Slovenije v polnem obratu (letna produkcija 1.000.000 litrov), pripravno za moderno zdravilišče, najugodnejše naprodaj. Vprašanja pod „Kiltmat“ na Anončni zavod DRAGO BESELJAK, Ljubljana. 407 2-2

Naročajte
Ljubljanski Zvon
letnik 1921.
Ljubljanski Zvon je najstarejši in najboljši slovenski leposlovni mesečnik. Novi letnik prinaša celo vrsto povesti in člankov, ki bodo zanimali vsakogar. Izšel je popolnoma novi opremljen.
Celoletna naročnina znaša 180 K, polletna 90 K, četrtletna 45 K. Izhaja vsak mesec.
Upravništvo Ljubljanskega Zvona
Ljubljana, Sodna ulica 6.

Sprejme se kontorist
možen stroj pisar in knjigovodstva. Reflektira se na boljše mod. — Ponudbe: Ljubljana, poštni predal 163. 408 3-2

RUDOLF PEVEC
trgovec v Mozirju
narranjem, da sem otvoril svojo podružnico v Beški v Sremu v bližini Beograda in Novoga sada ter bom mogel najkvalitetneje ter po najnižji ceni postreči vse Slovenijo s pšenico, koruzo, ječmenom, ovsem, vsakovrstno moko, slanimi, masljami, svinjami, s karlovačkim in banatskim vinom. Naročila naj se pošiljajo naravnost na tvrdko Rudolf Pevec v Beški v Sremu. — Brojavi: Pevec, Beška-Srem.
Nakupoval bom direktno od kmetov ter bom mogel konkurirati s vako drugo tvrdko. Obenem se bode tank in prodajalo deske, les in drogi. Slovencem se bode brezplačno dajale eventualne informacije.
Za mnogobrojna naročila se priporoča
585 26-23
Rudolf Pevec.

Naročajte in širite sledeče leposlovne knjige:
Anstale Franco-Debeljak: Pingvineki otok. Roman. Cena broj 42 K, po pošti pripor. 2 K 40 v več.
Dostojevski-Levatič: Besi. Roman v IV. delih. Broj 36 K, vez. 46 K, po pošti pripor. 4 K 60 v več.
Goncourt-Pastuškin: Dekle Eliz. Roman. Broj 10 K, vez. 16 K, po pošti 1 K 80 v več.
Cervantes-Sorli: Tri novele. Broj 10 K, vez. 16 K, po pošti 1 K 80 v več.
Shakespeare-Zupančič: Sen kresno noč. Broj 22 K, vez. 28 K, po pošti 1 K 80 v več.
Ante Debeljak: Solnce in senca. Broj 10 K, vez. 15 K, po pošti 1 K 80 v več.
Stritarjeva antologija. Uredil dr. Iv. Prijatelj. Broj 18 K, po pošti 2 K 60 v več.
Josipa Jurčiča zbrani spisi. Druga izdaja. Uredil dr. Ivan Prijatelj. I. zvez. broj 30 K, po pošti 3 K 60 v več. II. zvez. broj 22 K, po pošti 2 K 60 v več.
Knjige se naročajo pri založništvu:
Tiskovna zadruga v Ljubljani,
Sodna ulica 6. 66 23

„JADRAN“
d. z. o. z. 21 104-54
Ljubljana, Dunajska cesta št. 9
ima v skladišču in oddaja po najnižjih cenah:
Pšenično moko prvovrstno banaško, koruzo, ovse, pšenične otrobe, pšenično moko za krmo, proseno kašo, ješprenj, sladkor beli suhi kristal, češki v kockah, kava, olje najfiniješ namizno, riž, južno sadje vseh vrst, čaj Ceylon, disave vseh vrst, slije bosanske zračno sušene, čebulo makovsko, orehe bosanske, petrolej saloski, belo čiščen, bencin v zabojih, sveče, sol morsko in nemško belo, testenine vseh vrst, kolinsko kavo in praženo ječmenovo kavo, kolomaz jamčeno oljnat izdelek v zabojih in škaticah vseh velikosti, mlo pralno, kristalno sodo, portland cement, čevlje moske, deške in ženske, trpežno ročno delo v vseh šloviškah, ter različno drugo blago. Oddaja se le v večjih množinah. Točna postrežba.